

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Ecce sacerdos magnus!

A „Besztercebánya és Vidéke“ című hetilapnak folyó évi június 30-án külön kiadásban megjelent száma egyebek közt még a következő pár sort is tartalmazza:

„Dr. Rimélyi Károly besztercebányai egyházmegyei püspök ur ő méltósága arany-misézés jubileuma alkalmából 50.000 koronából álló hétrendbeli alapítványt tett, melyből (a 3-ik helyen) egy püspöki uradalmi erdőörnek a besztercebányai apáczáknál nevelendő leánya számára 6000 koronát engedélyezett.“

Megilletődve, nagy lelki gyönyörűséggel olvastuk ezt a hirt, mert eddig tudtunkkal páratlanul áll a maga nemében. Alapítványokat

eddig is tettek főpásztoraink s egyes nagyuraink kulturális és emberbaráti czelokra s ezeknek nagy részére szinte rá lehetett huzni, hogy szólnak az erdőőri személyzetnek is, a mennyiben oda van például téve az alapító levélbe, hogy: „szegénysorsu gyermekeknek valláskülömbőség nélkül“ stb., de az ilyen általánosan tartott alapítványoktól erősen elüt és nagyban különbözik a besztercebányai főpásztor ő méltóságának a 6000 koronát kitevő alapítványa, mert ebben már egész határozottsággal ki van mondva, hogy annak egyedüli czélja „egy erdőőr“ leánykájának a nevelését előmozdítani, lehetővé tenni.

Már többször volt alkalmunk rámutatni azokra a nehézségekre és akadályokra, melyekkel az erdőőri személyzetnek gyermekei nevel-

TÁRCZA.

A Pehelykacsa.

Jeles kútfők nyomán közli: Balogh Béla m. kir. erdőaltiszt.

Mint az édes anyatermészet őszinte bámulójának s a vadászat nemes szenvedélyének örökös rabjának mindig örömtől dagad a keblem, valahányszor az erdő szüzi rengetegét bujhatom, az örök természet titkos erőinek működését szemlélhetem s boldog vagyok, ha mindezek mellett még a vadászat testet felüdítő, lelket elragadó élvezetében is részesülhetek. —

Fájdalom azonban, sorsom e tekintetben igen mostoha, mert eltekintve attól a néhány élvezetes naptól, mit máramarosi szolgálatom alatt átéltem, ma már csak a mult emlékei maradtak számomra, melyeken elmerengni, melyekről álmodozni is jól esik.

Itt a délvidék fojtott levegőjű városába, asztalhoz szögezve és csendesesen körmölgetve, sokszor előnt a keserűség. Mintha hiányoznék valami életemből, mintha

rabszolga láncz szoritaná karjaimat, oly nyomasztó érzés nehezedik lelkemre. — Eszembe jut vadregényes, bérczes fészke Mármaros, és ilyenkor nem fog a munka.

Leteszem a tollat, meghimbálom székemet és gondolkozom! Puska, erdő, vadászélet sorra fölmerülnek ábrándjaim ködében, s üzöm a vadat félálomban. — Egy-egy pillanattal hosszasabban időzöm a kedvesebb emlékeknél s tova engedem repülni, hogy helyt adjon egy másiknak, mint a hogy a „laterna magica“ bűvös fénye újabb és újabb képeket varázsol a falra.

Fáj, hogy négy fal közé szorított rab vagyok, s így nem csoda, ha fel-felujuló szenvedélyem csilapításul előszedem a vadász-irodalom minden megkaparítható termékeit és szorgalmasan, mondhatnám oly élvezettel olvasom, hogy minden csekélységre vissza tudok emlékezni.

Különösen lekötötték figyelmemet az észak-sarkai tudományos utazók, mint pl. Brehm A. és Hermann Otto hires művei.

Annyira érdekfeszítő és hű képet adó munkák

tetésénél, iskoláztatásánál megküzdnie kell. Az erdőörök legnagyobb része ugyanis ha nem éppen kint az erdők mélyében, távol minden emberi laktól, de mégis nagyjából a hegy-ségek, erdők közé beékelte kis falucskákban kénytelen lakását fölűtni, mert terhes szolgálata ezekhez köti őt. Az első esetben azután gyermekeinek éppenséggel nincs iskolája, a másodikban van ugyan (ha van), de csak olyan, melyben minden egyebet kap a gyermek, csak alapos nevelést nem, lévén még sok helyütt ma is olyan silány javadalmazása a tanítói állásoknak, hogy azokra csak egyes elzúllott mesteremberek vagy minden előtanulmányt nélkülöző obsitos káplárok pályáznak.

A jobb iskolákban neveltetni a gyermekeket, távol a szülői háztól, az csak a módosabb embereknek adatott, kik az ezzel járó tekintélyes költségeket is képesek viselni. Ilyen viszonyok között az erdőri személyzet gyermekeinek legnagyobb része arra van kárhoztatva, hogy minden műveltség híján lépjen ki az élet harcmezéjére, melyen nem képes szerencsésebb sorsban nevelkedett embertársaival való küzdelemben a keztyűt fölvenni, hanem az egyenetlen harcban előbb-utóbb elbukik.

Elhagyatott volt eddig az erdészeti altiszti személyzet, úgy látszott, hogy azzal nem törődik senki. Most ime egy fenkölt szellemű főpászto-

runk abból az alkalomból, hogy ötven éves aldozarságának örömmünepét üli, visszatekint fényesen megfutott pályájára s fölmerül lelki szemei előtt az, hogy ama fényes polczot, melyre az Isten kegyelme őt kiválasztotta és meghívta, szorgalmas tanulás által fejlesztett fényes tehetségeinek köszönheti s ez a tény buzdítja arra, hogy gondoskodjék szegénysorsu embertársai gyermekeinek neveltetéséről is és midőn ezt teszi, pillantása rá esik az emberi társadalomnak egyik eddigelé legelhanyagoltabb osztályára, az erdőri személyzetre s látva annak küzködését gyermekei nevelésénél, igyekszik azon könnyíteni.

Önkénytelenül is fölmerül itt a kérdés, mi-kép jutott eszébe a nemes főpásztnak olyan alapítványt tenni, milyen még más jótékony emberbarátnak figyelmét elkerülte s itt nem vélünk csalódnai, ha azt hisszük, hogy a nemes cselekedetnél nagy szerepet játszott a főmagas-ságu püspök ur erdészetének vezére, a püspöki uradalmi erdőknek igazgatója.

A magas állásokat Isten kegyelméből be-töltő egyének földi hivatása annyira terhes, gondjaik annyifelé oszlanak, hogy teljes lehetet-lenség figyelmüket mindenre kiterjeszteni s ezért szükségük van olyan környezetre, mely emléke-zetükbe hozza, hogy hol és mi a tennivaló.

Már az elmúlt időben értesültünk volt egy

ezek, hogy a mig olvastam, teljesen megfeledezve környezetemről jó magam is a jegek országába utaztam s hógörgetegek, mélységes szakadékok és repedező jéghegyek között oly hűen kísértém őket, hogy daczára a 25—30 fokos hidegnek (északon) csak úgy szakadt rólam a verejték a szobában

Északon vagyunk, Skandináviában. — Alpesi világ mint Svájc vagy Tirol és mégis mi véghetetlen más, mint ezek! Skandináviának is megvannak a magas bércei, zugó patakjai, csendes tükrű tiszta hegyi tavai; ott vannak a sötét fenyvések, a magasban a világos nyíresek, a lejtőkön és völgyekben a hegyi majorok mint az Alpeseiken: és mégis mi más itt minden. — Ki mind a kettőt látta, a különbséget azonnal ész-reveszi. —

Skandinávia általános képe komoly és vidám is egyszermind. — A zordonnal párosul az enyhe, a ko-morral váltakozik a vidám, a holtal egyesül az ele-ven. — Fekete sziklaóriások emelkednek ki a tengerből s széthajladozva, szétrepedezve fenyegetően hajlanak

el és tetejökön mértföldekre terjedő, egész vidékeket beborító jégtömegek terülnek minden életet számüzve maguk köréből a patakokat kivéve, melyeket ők maguk szülnek, — s melyek a sötét szirteken kigyózva rohan-nak lefelé, vad dübörgéssel zuhognak alá a sziklapár-kányról, visszhangot támasztva a tulsó hegyfalon.

Ezek fakasztanak némi életet a legborzalmasabb vadonban, hol csak sziklát meg eget lát az emberi szem. — Ezek tulajdonképen a pehely-kacsa hazájára a jellemzők.

Mikor az ébredező tavasz első lehelete érinti e tájat s a bilincsekbe vert természet rázni kezdi ma-gáról fagyos terhét, e vidék is megélénkül. — A tenger immár új gyermekeket küld kebléről, hogy az öblöket, szorosokat és szirteket benépesítsék és csakhammar millió meg millió fényes madárszem tekint le a tengerre azokról a szirtekről és szigetekről, melyeken még rö-viddel azelőtt az élet teljesen kihaltnak látszott.

Valóban megható vonás, valamennyi igazi ten-geri madár életében, hogy csak két ok készítheti őket

rövidke levélből arról, hogy a besztercebányai püspök ur ő főmagassága erdőmesterének buzgó közbenjárására az erdészeti altiszti személyzet helyzetét javítani, annak állását helyesebb alapokra fektetve szervezni szándékozik. Arról, hogy ez teljesedésbe ment-e, vagy nem, értesülést nem vettünk, de már maga a jó szándék is biztos jel arra nézve, hogy a most ismertetett alapítvány megtételénél nagy szerepet játszott a püspök ur erdőmestere és az alapítványok tételénél irányadó volt az ő javaslata is.

Bármint legyen is a dolog, mi eltitkolhatlan örömmel iktatjuk be ide a megtörtént tény s hálát adva a Mindenhatónak, egyuttal köszönetünket nyilvánítjuk a főmagasságu püspök urnak nemes cselekedeteért s tesszük ezt a hazai összes erdészeti altiszti személyzet nevében, mint azt összetartásunk meg is követeli.

Azt mondja a példaszó, hogy a jó példa ragadós, ez tehát azzal a reménnyel kecsegtet, hogy ez az alapítvány ne marad soká magára, hanem mihamarább más vidékeken is társai keletkeznek.

Sorainkat azzal fejezzük be, amivel kezdtük s az egész haza hallatára rázendítjük a dicső himnusz:

„Ecce sacerdos magnus!”

a szárazföld felkeresésére. a minden tavasszal újra ébredő szerelem és családalapítás édes érzete és a közelgő halál komor sejtelve. — Nem a tél örök éjszakája, nem hidege, nem vihara kergeti őket a szárazföld felé, mert hiszen ők megvannak edzve a magas észak minden viszontagsága ellen és megvannak szokva a magas hullámokon vagy hullámok alatt keresni élelmüket. — Ők a szárazföldet, pl. a magános szigetet a tengerben csak hébe-korba és mindig csak rövid időre keresik fel, hogy tollruhájokat alaposabban zsirozzák be, mint a vízen szokták.

Mikor azonban a félévig tartó nyári nap először felvirrad, felfakad az ő szívében is a szerelem; öreg és ifju törekszik ismét oda, hol a napvilágot legelőször megpillantotta, ha mindjárt ezer meg ezer mértföldet kell is átúsznia, átrepülnie. És ha a tengeri madár a tél közepén érzi szívében a halál törét, mikor a fészkelő helyek hónapokon át sivárok, lakatlanok; akkor is igyekszik, siet, míg ereje el nem hagyja, szülőföldje felé, hogy ott haljon meg, hol bölcsője ringott.

Pályázati hirdetés

az erdőéri szakiskoláknál megüresedett helyek betöltése tárgyában.

38844/98. sz. földm. min. — A görgény-szent-imrei, királyhalmi, lipótújvári és vadászerdei m. kir. erdőéri szakiskolákba — melyeknek tanfolyama két évre terjed a f. évi október havában kezdődő tanfolyamra, részint állami, részint saját költségen több tanuló fog felvétetni.

A felvétetni kívánók igazolni tartoznak, hogy:

1. tizenhét (17) éves életkorukat betöltötték, illetőleg az intézetbe való belépés napjáig betöltik, és harminczöt (35) évnél nem korosabbak;

2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszontagságaihoz szokott edzett testalkattal és különösen jó látó, halló s beszélő képességgel bírnak, mely kellek igazolására kincstári erdészeti orvos, honvéd-orvos, vagy vármegyei orvos bizonyítványa szükséges; megjegyeztetvén, hogy minden az intézetbe felvett tanuló testi épsége és egészségi állapota az intézet orvosa által, a jelentkezés alkalmával tüzetesen felülvizsgáltatik és az, akinek szervezete hiányos, vagy aki valamely ragályos, vagy az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenved, az intézetbe be nem fogadtatik;

3. az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan írni, jól olvasni és a közönséges négy szám-mivelet szerint jól számolni tudnak;

4. erkölcsi magaviseletük jó;

5. katonakötelezettségben állnak-e, igenlő esetben kötelesek ebbeli igazoló könyveiket is bemutatni.

A folyamodók kérvényükben megjelölni kötelesek jelenlegi foglalkozásukat és bejelenteni tartoznak,

Megszámlálhatatlan madarak milliói azok a fészkelő helyeken, mik e vidéket hónapokon át leirhatatlan módon megelevenítik. Miként maguk a tengeri madarak, úgy különböznek a gyülekezetek is és különbözők a helyek illetve a hegyek, melyeket benépesítenek. — Némelyek olyan tereket választanak fészkelő helyül, melyek a hullámjárás határán csak épen hogy túlmelegednek s legfeljebb annyi növényzetet táplálnak, a mennyi a tenger által kivetett hiarban kapart fészkek szegényes kibéleléséhez elegendő; másoknak ellenben olyan szigetekre van szükségük, a melyek meredeken, több száz méternyire emelkednek ki a tengerből és vagy tele vannak kiugrásokkal, párkányokkal, odukkal, hasadékokkal s más eféle rejtekekkel, vagy elturfásodott növényekből álló vastag takaró borítja.

Az alacsony helyeket, a melyeken kiváló gondnal ápolja a normann ember a legbecsesebb tengeri madarat, a pehely-kacsát, magyarul „kacsasziget”-nek mondhatnók; ellenben az ugynevezett „madárhegyek”-nek általában csak a magasabb, a tengerből meredeken

hogy kérvényükre a válasz mely czim alatt, illetve mely vármegyébe, vagy mely hivatal útján és mely postaállomásra küldendő.

Tájékoztatásul megjegyeztetik, hogy azok a pályázók, kik saját költségükre vétetnek fel, az ellátásért és az intézetben való tartózkodás idejére adott ruházatért évi 150: egyszázötven forintot előleges félévi részletekben fizetni kötelesek; ehhez képest a felveendő tanulók, esetleg azok szülei, gyámjai vagy munkaadói, kir. közjegyző előtt kiállított okmánnal igazolni tartoznak, hogy az évi 150 forintnyi eltartási költséget a kitűzött időre pontosan befizetik.

Az állami eltartás mellett felvett tanulók, illetve azok szülei, gyámjai, vagy munkaadói azon esetben, ha a tanuló az erdőőri szakiskolát a tanfolyam teljes bevégezése előtt önként elhagyja, vagy az intézeti szabályzat értelmében elbcsajtatik, a reá fordított költségeket, egy évre 150 forinttal számítva, az államnak megtéríteni kötelesek és erre nézve, hogy azt az illető szakiskola igazgatóságának felszólítása után legkésőbb hat hét alatt teljesítik, szintén kir. közjegyző előtt kiállított okmányt tartoznak bemutatni.

Az ujonnan felvett növendék a szakiskolába való belépés alkalmával tartozik magával hozni: 6 inget, 6 lábravalót, 6 zsebkendőt, 10 pár kapezaruhat vagy harisnyát, egy pár, az erdőjárásra alkalmas, erős bagaria csizmát és pedig valamennyit új állapotban.

A fennálló szakiskolai szabályzat értelmében figyelmeztetnek tehát azok, kik az erdőőri szakiskolába felvétetni óhajtanak, hogy sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényüket — melyhez az állami ellátás mellett felvétetni óhajtok a szülei, esetleg a maguk vagyontalanságát igazoló hiteles községi szegénységi

bizonyítványt mellékelni tartoznak — közvetlenül, azok pedig, akik akár magán, akár állami erdészeti szolgálatban állanak, mindig előljáró tisztjük vagy hatóságuk útján legkésőbb f. évi július 31-éig a földmivelésügyi ministeriumhoz nyújtják be.

Budapest, 1898. évi június hó 6-én.

Földmivelésügyi m. kir. minister.

LEVELEZÉS.

Borgó-Besztercze, 1898. július 4-én.

Tisztelt szerkesztő ur!

Szorgos hivatalos teendőim nem engedték eddig, hogy a besztterczei m. kir. erdőigazgatóság erdészeti altiszteinek a fizetésük fölemelése iránt támasztott mozgalmáról lapunk tisztelt olvasóit értesítsem, mely mulasztásomat most helyre akarom hozni.

Folyó évi június hó 12-én Borgó-Prundon tartott gyűlésen egy 10 tagból álló választmány lett kiküldve oly czélzattal, hogy az egész altishti testület nevében a fizetés felemelés érdekében a szükséges lépéseket megtegye.

Ez a választmány június 26-án Besztterczén megjelenvén, Imre Lajos m. kir. főerdőőr vezetése alatt tisztelgett nagyságos Leitner Elek m. kir. erdőigazgatóurnál s élénk szavakkal, meggyőzően vázolta ott az erdészeti altishti személyzet türhetlen helyzetét, keserves állapotát, kérve egyuttal az erdőigazgató urat, hogy mint ezeknek a föltárt bajoknak közvetlen ismerője a helyzet megváltoztatása és javítása érdekében hathatós szavát fölemelni kegyeskedjék.

Az erdőigazgató ur válaszában kiemelte, hogy az

kiemelkedő szigeteket értik, a melyeken főképen az alkák és sirályok milliói laknak és fészkelnek.

Bámulatra ragadja az embert e madarak tömélensége és életüknek sajátzerű volta, de én mind-ezek felett a pehely-kacsát szeretem, az ő sajátűságos tulajdonságaival, kedvességével, s így csak róla fogok szólni.

E kacsák tollazatának színe hű képe a magas észak tengerének. — Nyakszirtje és háta, egy szalag a szárnyán és egy-egy fölt a farka táján fehér mint a hullámok habja; a nyakán és begyén fehér alapon rózsaszín lehelet van, mintha az éjféli nap remek tűzéből maradt volna valami rajta; arcát olyan gyöngéd zöld szalag ékesíti, mint a szirtek jege; melle és hasa, szárnya és farka pedig fekete, mint maga a tenger mélysége. — Ilyen diszruhája azonban csak a kácsérnak van; a tojó, mint valamenyi kacsza fajnál már szerényebb, bár nem kevésbbé megnyerő ruhát visel. — Az uralkodó rozsdaszínű, többé vagy kevésbbé barnába játszó alapot vonások és czikornyás rajzok ékesítik oly

finomságban és változatosságban, hogy az ember nem talál szavakat e rajzolatnak hű leírására.

Egyetlen más kacsza faj sem oly igazi tengeri madár, mint a pehely-kacsza; egyik sem tipeg nehézkesebben a szárazon, egyik sem oly kevésbbé jó repülő, de egyik sem úszik sebesebben, egyik sem bukik ügyesebben és egyik sem vadabb, mint ő. — Ötven méter mélységre is alámerül eledelért és öt perczig is kitartja a víz alatt, de nagyon kevés ember mondhatja, hogy a költés idején kívül csak egyet is löhetett volna belőlük.

A költés idején kívül vagy soha sem hagyja el a tengert, vagy csak számba nem vehető kivételes esetekben, akkor is inkább szeszélyből, mint szükségből. A rajok, melyeket e faj alkot, már a tél vége felé párokra oszlanak és csak azok a kácsérok uszkálnak még kisebb-nagyobb falkákban, a melyeknek nem sikerült feleségre szert tenni.

A házastársak között boldogító egyetértés uralkodik; minden cselekedetüket egy akarat vezérli —

erdészeti altiszti személyzet irányában mindig jó indulattal viselkedett, annak érdekeit szíven hordta és hordja és hogy előterjesztett kérésüket teljesen méltányolja s mint azt a tapasztalat bizonyítja, segítségét ott, hol arra szükség volt, soha meg nem vonta. Az előterjesztett kérést ő már maga saját kezdeményezéséből megelőzte és fölterjesztést tett a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. ministeriumhoz, melyben az erdészeti altiszti személyzet fizetésének javítását kérelmezte, kéri ennél fogva az előtte megjelenteket, hogy abban a nem várt esetben, ha az ő felterjesztése kedvezőtlen elintézés nyerne, indokolt kérésüket hozzá nyujtsák be újból való fölterjesztés végett, mely esetre annak pártolását már előre is kilátásba helyezte.

Az erdőigazgató urnak ebben a válaszában a választmány annál is inkább megnyugodott, mert annak adóját mindig úgy ismerte, mint az erdészeti altiszti személyzet igazi, önzetlen jóltevőjét. Bár adná az Isten, hogy az erdészeti altiszti személyzetnek sok ilyen derék pártolója lenne, akkor biztosak lehetnénk benne, hogy igaz ügyünk mihamarább jobbra fog fordulni. A Mindenható sokáig éltesse a mi ügyünk legderekkab pártolóját, Leitner erdőigazgató urat!

Végül azzal a kéréssel járulok tisztelt szaktársaimhoz, hogy csoportosuljanak, legyenek összetartók s együttesen működjenek közre közös jólétünk előmozdításán; tegyék már végre — valahára félre a tehetetlen nembánomságot és egyesített erővel törjenek a kitűzött cél felé, hiszen jóformán a mi testületünk az egyedüli, melynek ilyen küzdelemre szüksége van.

Tisztelettel vagyok a szerkesztő urnak igaz hive

Wéber Mihály,
m. kir. erdőőr.

Különfélék.

Kitüntetett erdőőr. A m. kir. belügyminister Kmetty János m. kir. erdőőrt a zólyomvármegyei Pallós községbe ideiglenes minőségben anyakönyvvezetővé nevezte ki. Gratulálunk lapunk buzgó hívének szép kitüntetéséhez!

Hol tartózkodnak? Utóbbi időben több lap-példány érkezett vissza azzal a megjegyzéssel, hogy „czimzett elutazott.” Miután részben nekünk az illetőkkel, részben azoknak velünk szemben vannak kötelezettségeik, felkérjük lapunk tisztelt olvasóit, hogy velünk a következők tartózkodási helyéről adjanak felvilágosítást: 1. Baszarab János Munkács város erdőőre. 2. Tomeszkú József volt erdőőr Bozsúron. 3. Misula István Ajnácskőn (Gömör megye) 4. Mezinka József erdőőr Monstoron (u. p. Bozsúr) 5. Szabó János erdőőr Vadaskerten (u. p. Boros-Sebes) 6. Monostori János, kinek lakása ezelőtt Kis-Kun-Majsán volt. Ezeken kívül Papp Sámuel kartásunk Nagy-Lucskán (Bereg megye) kéri mindazokat, kiknek tudomásuk lenne Ember Lajosnak, ki ezelőtt Egerben tartózkodott, mostani lakhelyéről, hogy azt vagy közvetlen, vagy lapunk szerkesztőse útján vele közölni sziveskedjenek.

Hova pályázzunk? Az „Erdészeti Lapok” junius havi füzetében a következő pályázatokat találjuk: Tordaváros (Erdély) tanácsánál egy erdőőri állomásra pályázat nyittatik.

Pályázóktól meg kíváztatik: az erdőőri szakvizsgáról szóló bizonyítvány bemutatása.

Az erdőőr járuléka: évi 280 frt fizetés havi utólagos részletekben, természetbeni lakás, 3 k. hold kaszáló, 16 ürköbméter kemény tűzifa, az eladott öl-fák után ölenként 10 kr őrzési díj.

természetesen az asszonyé. Ha felszáll a víz színéről, utánna repül a kácsér is; ha a mélységbe merül, utánna bukik a férje is; akár merre, akár hova fordul, hűségesen követi őt élete párja mindenüvé, szóval; a hölgy minden gondolata megfelel a férje kívánságának is.

Május havában mind jobban és jobban közelednek a párok a szirtek töve s ezzel a part felé. — A tojó kebelében anyai gondok kezdenek fakadozni s ezeknek alárendeli a többi mind. Kinn a nyílt tengeren annyira bizalmatlan, annyira vad volt a pár, hogy hajónak, csolnaknak közeledését soha sem várta be és az embertől jobban félt, mint bármely más teremtménytől; most a szigetek közelében viseletők teljesen megváltozik. A tojó egyedül az anyai ösztönt követve, valamely fészkelő sziget felé úszik s az emberekre ügyet sem vetve, kitipeg a szárazra. — Aggódva ugyan, de most is követi őt a kácsér, bár nem anélkül, hogy áu, áu szavakkal folyvást ne figyelmeztetné, nem anélkül, hogy mindig feltünőbben és feltünőbben

ne késlekednék, hogy olykor olykor el ne maradozna és sokáig ne töprendeznék, mielőtt a továbbmenésre elhatározná magát. A tojó minderre rá sem hederít. Ő semmivel sem törődik az egész világon, hanem tovább biczeg a szigeten, hogy valami jó helyet keressen a fészkeknek. Amilyen akaratos természetű, semmi esetre sem elégszik meg az első hinár halommal, a melyet a tenger vetett a szárazra, sem az alacsony gyalogfenyő bokorral, melynek földön heverő ágai biztos rejteket nyujtanának neki; nem a félig törött ládával, mit a sziget-lakók tettek ki védő hajlékúl számára: ő megy egyenesen, félelem nélkül, mintha a házi állatokhoz tartoznék, az ember lakása felé; betipeg a belsejébe, végig méri a folyosót, meglepi a házi-asszonyt a konyhában, a szobában, félszemmél bámul rá s kérőleg sárog — talán a milyen önfejl — épen a sütökemence belsejét szemeli ki magának fészkelő helyül, arra kárhoztatván a háziasszonyt, hogy kenyerét beteken át más helyen süttesse.

Szemmel látható borzalommal követi őt a hú

Az erdőőr tartozik fizetéséből egy szolgát tartani, ki az erdőlegényi teendőket végezi.

Felszerelt kérvények folyó évi július hó 30 - áig Torda város Tanácsához (Erdélybe) nyújtandók.

Tordán, 1898. április 14-én.

Torda város Tanácsától.

817/98. sz. — A znióváraljai egyetemi alap. uradalmi erdőgondnoksághoz tartozó vriczkói II. számú, évi kettőszáznegyven (240) frt fizetés, szabad lakás, 18 ürm.³ kemény dorongtüzifa, két hold föld és a szabáyszerű legeltetés élvezetével egybekötött IV. oszt. erdőőri állomás betöltésére ezennel pályázat hirdetik. Pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. törvenyczikk 37. §-ában követelt szakképzettségüket, állam szolgálatba ujan belépni kívánók pedig ezenkívül erős, ép testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket megyei főorvos, vagy honvéd-orvos által kiállítandó bizonyítvánnyal; továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes, a tot nyelvnek a szolgálatban megkívánt szóban való birását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi szeptember hó 1-éig alulírt erdőgondnokságnál (Turóczmegye nyujtsák be.

Az állás folyó évi október 1-én elfoglalandó.

Znióváralja, 1899. június hó 24.

M. kir. közalap. erdőgondnokság.

A Heinzelmann-féle hisnyóvízi vasgyár-bánya-társulatnál megüresedett és folyó évi augusztus hó 1-én betöltendő famester-segédi állásra ezennel pályázat nyittatik. Javadalmazás: évi 480 frt fizetés, természetbeni lakás és házhoz szállított 30 ürm. tüzifa. Pályázók felhivatnak, hogy az erdőtörvény 37. §-ában előírt szakképzettségüket, 35 évnél fiatalabb

életkorukat, nős állapotukat, továbbá a magyar nyelvnek legalább szóban való birását, végül eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmánymásolatokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényeiket a „Heinzelmann-féle vasgyár igazgatóságához“ czimezve folyó évi július hó 22.-ig alulírott kezeihez küldjék be.

Azon pályázók, kik valamely nagyobb szerelési üzemnél már alkalmazva voltak, előnyben részesülnek.

Hisnyóvíz, (Gömör) 1898. június 25.

Birgling Gyula, társulati famester.

Gyorsvonal lokomotiv nélkül. Kolozsvárról érdekes és nem mindennapi vasuti baleset hírért hozza a B. H. Szombaton éjszaka, úgy éjjél felé egy tehervonat indult el a kolozsvári pályaudvarból a közeli Egeres állomásra, a hol hat teherkocsit akartak hozzá csatolni. Miközben a tehervonat lokomotivja a hat kocsi felé indult, ezek hogy, hogy nem, meglódultak és egyre fokozódó sebességgel kezdtek futni a lejtős pályán Kolozsvár felé. A lokomotiv, a melyhez szintén néhány kocsi volt csatolva, azonnal utánuk eredt, de a hat kocsi olyan szédítő sebességgel száguldott végig a pályán, hogy lehetetlen volt utolérni őket. A lokomotiv fölhagyott az az üldözéssel, a teherkocsik pedig föltartóztatlanul rohantak tovább az éjszakában. Az egyikén, a legutolsón ember is volt: Miklós fékező a kinek a válságos pillanatban már nem volt ideje leugrani. Az esetleges katasztrófa elhárítására azonban ő sem tehetett semmit, mert a kocsin nem volt fék. Helyzete igen veszedelmes volt, mert az egyik ütközőn ült, Egeres állomásáról ezalatt végig táviratoztak az egész vonalon, minden egyes állomásra, hogy tartóztassák föl valahogy a gazdátlan vonatot. 1 vasuti örök a jelzésre talpfákat dobáltak a sínekre, torlaszokat emeltek, de hiába volt mint fáradság: a lokomotiv nélküli gyorsvonal elementáris erővel hárított

kácsér, a meddlg lehet; ha azonban a tojó az ő véleménye szerint minden biztosságot teljesen figyelmen kívül hagyva arra vetemedett, hogy az emberrel egy fedél alatt lakjék, nem küzd tovább szeszélye ellen, hanem egyszerűen ott hagyja a faképnél és a legrövidebb uton kiszáll a biztos tengerre, várton-várya a tojónak napi látogatását. — A mi tojónkat ez legkevésbé sem zavarja; ő czipelgeti magának a rőzsét, a gízgaszt s szívesen megengedi, hogy e műveletében a normann ember is támogassa, nem gondolván arra, hogy e segítséget mily busásan kell megfizetnie. Az összehordott anyagot, a rőzsén kívül különösen a tengeri hinárt szépen egymásra rakogatja, két lábával gödröt kapar a halomban és folytonosan forogva benne, sima mellével kigömbölyíti; végre elkezd a tulajdonképeni bélést előteremteni s a fészekbe bekebelezni. Egyedül csak magzatjaira gondolva, tépi melléből a drága lágy pelyhet, szövetté csömöszöli s az egész gödröt kikárpitozza vele, a peremén még akkora koszorút alkotván belőle, hogy a fészek elhagyásakor takaróul használhassa, a

mely tojásait a legnagyobb hideg ellen is megvédelmezi. Fészkének kibélelését még be sem végezte teljesen, már elkezd sima héju, szürkés-zöld és aránylag kis tojásait rakni, míg a hat-nyolcz tojásból álló fészekalja nem teljes.

A normann ember csak éppen erre várt. — Nem azért tette ő ki a törött ládákat, rőzséket, nem azért segített a fészek rakásnál és nem azért fogadta ő szívesen vendégül a kacsát, mintha valamely állatvédő egyesület tagja lenne, hanem csupa haszonlesésből. — A vendégszerető gazda most rablóvá válik. Minden lelkiismeretfurdalás nélkül szedi ki a tojásokat s markolja ki a fészekből a drága pelyhébélést. — Huszonöt-harmincz fészek egy kilogramm pelyhet szolgáltat, a mi nek értéke helyben legalább is 25 forint. — Ezek a számok jobban megmagyarázzák a normann eljárását, mint bármi más fejtegetés.

Elszomorodott szívvél látja a kacsá, hogy idej reménye megsemmisült; egészen megzavarodva, lelkeben megborzadva repül a tengerre, várakozó férjéhez.

el, tört össze minden akadályt és folytatta vészes útját az egyre lejtősdő pályán Kolozsvár felé. Itt lázas gyorsasággal iparkodtak szabaddá tenni a sínárokat. Még be sem fejezték a munkát, még néhány teher kocsi ott állott a sineken, a mikor már, hamarabb, mint hitték, borzalmas sebességgel berobogott a hat.elszabadult kocsi és a pályaudvaron tehetetlenül álló emberek rémülten látták, mint rohannak neki a sineken maradt teherkocsiknak. Irtóztató recsegés, ropogás hangzott. A hat kocsi közül az első, a sineken állók közül pedig három izekre zuzódott. Az utolsóról e pillanatban egy halóthalvány ember ugrott le: Miklós fékező. A pályaudvaron levő emberek ijedtséggel vegyes csodálkozással néztek rá: a borzalmas uton, sőt még az összeütközés alatt sem történt semmi baja, mindössze a lámpája aludt ki. Nyugodtan lépett a főnök elé és miután jelentkezett nála, arra kérte, hogy a reggeli gyorsvonattal küldjék vissza Egeresre, mert ott felejtette a holmiját.

A hat kocsi körülbelül tizennégy perc alatt futotta be az Egerestől Kolozsvárig huzódó, tizennégy kilométer hosszú pályát. Nagy szerencse, hogy utközben vonattal nem találkozot, mert ebben az esethen nagy katasztrófának lett volna okozójává. Annak kiderítésére, hogy a kocsik miképp szabadultak el, megindították a vizsgálatot.

A legöregebb katona siremléke. Hatvanhét esztendeje, hogy meghalt Uj-Aradon a világ legöregebb katonája: Skultéty László, a szász-koburg-góthai huszárezred zászlótartója, Halálakor 96 éves volt, 81 évig szolgált és 22 csatában harczolt. Vénységében már lóra kötözve ugyan, de még mindig vitézül tartotta a zászlót. Gróf Eszterházi ezredes annak idején emlékkövet emelt sirszobrot készíttettek neki az uralkodóház, a katonaság és a közönség adakozásából, s leplezték le nagy katonai parádéval. A temetőben — a hol az egész aradi hely-

őrség megjelent — Kristofcsak esperes mondott misét, Milenkovics tüzérőrnagy, Scheffer főszolgabíró és Fehér községi jegyző pedig emlékbeszédet mondtak. Az ünnepség után banket volt.

Meghalt a kacsáiért. Szétmorzsolts asszonytest véréből piros a siofok-ujpusztai sinpár. Az ujpusztai őrházban lakó pályafelügyező felesége ugyanis a délelőtt 10 órakor Nagykanizsa felé robogó gyorsvonat előtt megpillantotta a kacsáit a sineken. Albeli rémületében, hogy a vonat a lassu járasu ruczákat elgázolja, a sinek közé rohant, hogy a szárnyas seregét onnan elterelje. A következő pillanatban a vonat maga alá gyürte s alaktalan hústömeggé ronsolta a szerencsétlent. A kacsák egytől-egytől megszabadultak.

Prekup. a vasgyuró. Popa Prekup szerbesti oláh legény már katonáéknál híres volt a nagy erejéről. Legendák szálltak róla messze környéken: az ölbeli gyerek is tudta, hogy Popa Prekup félkézzel kihajigál nyolcz nekibokrosodott legényt a korcsmából, meg hogy a fogával arasznyira fölemeli az esztendő csikót. Csütörtökön este a vasgyuró nagy fogadást kötött a legényczimboráival. Sok-sok liter boritalba ment a fogadás, hogy Prekup a fogával felemel a földről egy mázsa buzát s keresztülhajtja a fején. Fele falu összecsdült a nagy látványosságra. A nagyerejű legény pár korty pálinka bekeblezése után átlódította a rengeteg zsákot a koponyáján.

Nem gílt, nem áll! kiabáltak erre a legények. Többféle kifogása is volt a zsűrinek. Popa Prekup nem igen teketóriázott, még egyszer meglóbázta fogával a nagy terhet. A mint a fejét hátrahajtotta, irtóztatóan elordította magát a legény, öszzeroskadt s pár pillanatnyi vonaglász után meghalt. Megszakadt szegénynek valamelyik ere. Muzsikaszóval vitték ki a temetőbe.

Ijedtében megnémult. Böhm Sándor lőcsei lakos kiment a mezőre a munkásaival. Hazamenet utközben zivatar kerekedett erős menydörgés és villámlással. Egy hajszálnyira mellette lecsapott villám s annyira megijesztette a siető embert, hogy rögtön megnémult.

Szerkesztői üzenetek.

A. B. urnak Vaskó h. A 2 frt beérkezett s jól estek mentegető szavai. Bár sok ilyen hívünk lenne! A lapot tovább is küldjük.

Gyulay János urnak Tövisfalva. Rasser József fegyvergyárosnak itt Szászsebesen is van nagy raktára. Tessék a hirdetményt közzétévhöz Forek Rudolf kereskedőhöz fordulni.

Nyika Lukács urnak Bihar-Kristyor. Igazsága van, előfizetése most már szeptember végén jár le. Köszönet!

Zsiday János urnak Szt.-Jakab. A szolgálat nélkül álló szakvizsgázott erdőőrök vadászfegyverei nem adómentesek. Az adómentességhez okvetlen szükséges, hogy az illetőnek kezében legyen a hatósági eskübizonyítványa, már pedig ezt a szolgálatból bármi oknál fogva bekövetkezett kilépés alkalmával az azt kiállító közigazgatási hatóságnál beszolgáltatni köteles.

Vajjon a férje szemére hánja-e most intő szavait, meg nem mondható, annyi azonban bizonyos, hogy hamar meg tudja vigasztalni. Még tavaszi kedv forr, még tavaszi gyönyör ég mindkettő szívében: csak néhány nap s a mi kacsánk ujából kitipeg a szárazra s mintha mi sem történt volna vele, második fészket kezdi megrakni.

Valószínű, hogy most kerüli az előbbi helyet és meglegszik az első alkalmas hinárhalmommal, a mely még nincs teljesen elfoglalva. — Megint gödröt kapar, kigömbölyíti és megint elkezd kotórászni a saját tolatatában, keresve a finom pelyhet, melyet ő feltétlenül szükségesnek itél a költéshez.

Hanem bármennyire erőlködik is, akármilyen hosszúra nyújtja nyakát s akármilyen is hajtogatja kigyómódra: nem tud magán segíteni, nincs már meztelen bőréen lágy pehely; az ő tárháza kimerült.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

RASSER JÓZSEF csász. és kir. szab. ferlachi fegyvergyárának főraktára.

A vadászati idény közeledtével van szerencsém a tisztelt vadászat-kedvelőknek figyelmét Rasser József ferlachi (karinthiai) legjobb hírnévnek örvendő fegyvergyárából közvetlenül felszerelt, vadász-fegyver és szerelvényekben bővelkedő dús raktáramra fölhívni.

Egy csövű lancaster vadászfegyverek 13—18 frtig; két csövű 18—30 frtig.

Lancaster-Express-Rifle két csövű golyós fegyver 30—50 frtig és feljebb.

Különféle vadászati szerelvények, töltények, fojtások, gyutacsok, sörét stb. bármily mennyiségben és a legmérsékeltebb árakon kaphatók.

Megfelelő kezesség mellett vadászfegyvereket kényelmes

részletfizetés

mellett is szállítok, mely esetben az árak megfelelően emelkednek.

Borraktáram dúsán el van látva különféle csemege- és asztali borokkal saját pinczémből.

Palaczkborok árai: Legfinomabb I. rendű Traminer 1 liter 50 kr. 0.7 liter 40 kr.
 „ I. „ Magyarádi 1 „ 40 kr. 0.7 „ 30 kr.
 „ I. „ Asztali bor 1 „ 35 kr. 0.7 „ 28 kr.

Ugyanezek 50 literes hordókban és azon fölül megfelelő árkedvezmény mellett. Tisztelettel

FOREK RUDOLF, Szász-Sebesen (Erdély).

Vas-, fűszer- és borkereskedés.

Asztali palaczk- és hordó borok raktára.

Az „Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére” főügynöksége.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

 legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujlag megbízott

a nagytekintetű erdétisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

 Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
 Ő csász. és kir. Fensége őzsef Főherceg udvari szállítói
 A földmivelés m. kir. inisterium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.